WIKIPEDIA

Idioma istriot

O **istriot** u **istrián** ye una luenga romanz que se charraba en tota a costa suroccidental d'Istria antes d'a segunda Guerra Mundial, y que ye en periglo de desapareixer, con talment 1000 parlants. Os lingüistas no se posan d'alcuerdo en a suya clasificación, pero por un regular ye considerata d'o diasistema italián d'o norte chunto con o vecián.

Istriot	
Parlato en:	Costa suroccidental d'Istria (Croacia)
Parladors:	1000-2000, en periglo de desaparición
Filiación chenetica:	Indoeuropea Luenga italica Luenga romanica **Istriot**
Estatus oficial	
Regulato por:	Sin de regular
Codigos	
ISO 639-1	-

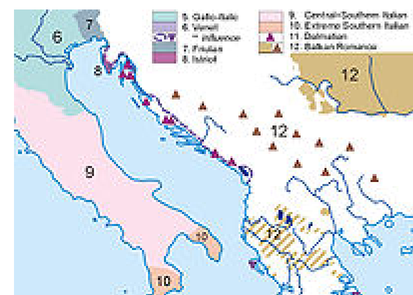
Distribución historica d'o istriot

Contenius

Denominación

Os parlants no lo denominan *istrián*, y lo denominan con o chentilicio d'a localidat gran de referencia en l'aria on se parla: En Vodnjan en dicen "Bumbaro", en Bale "Vallese", en Rovinj "Rovignese", en Šišan "Sissanese", en Fažana "Fasanese" y en Galižana "Gallesanese". O termin *istriota* fue creyato por o lingüista italián Graziadio Isaia Ascoli, qui tamién creyó o toponimo *Venezia Giulia* ("Venecia Chuliana").

Clasificación

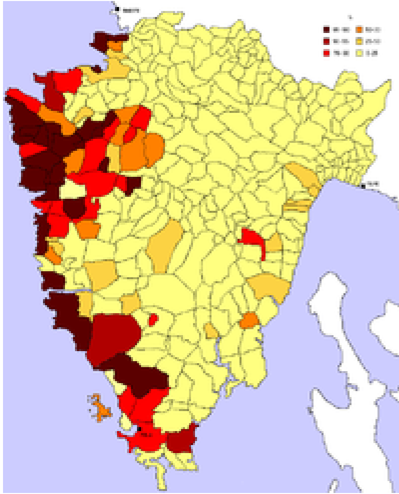

As luengas romances d'a costa hadriana

Matteo Bartoli considera que ye un luengache relacionato con o retorromanico d'os Alpes, que dica 'anyo 1000 s'estendería dende Istria dica Suiza.[1]

Tullio de Mauro y Maurizio Dardano lo consideran un dialecto noritalián independient, que no perteneixería ni a lo vecián ni a lo galoitalico.

Atras ideyas sobre a clasificación d'o istrián se planteyan que siga una luenga independient d'a branca italo-dalmata, u un dialecto transicional entre o vecián y o dalmata.

Situación

Porcentaches de parlants d'o italián (incluindo-ie o istriot y o venecián) seguntes o cens austriaco de 1910.

L'aria on se charraba o istrián antes d'a segunda Guerra Mundial yera una estreita francha costera, a marina suroccidental d'Istria, y ya levaba un sieglo retaculando debant d'o crovate y d'o venecián. Carlo Tagliavini estimaba que os parlants de o istriot yeran uns 50.000. Dimpués d'a segunda Guerra Mundial, quan Istria deixó de depender d'Italia y pasó a depender de Yugoslavia, a mayor part d'os italians de tota a costa de Croacia u fuoron forachitatos u emigroron ta Italia. Muitos parlants d'o istriot s'establioron en Trieste, alavez capital d'o Territorio libre de Trieste.

Entre os parlants d'o istrián que quedoron en Istria se crebó a transmisión cheneracional d'o luengache romanz, y hue no lo charran que os viellos. Con menos de 2.000 parlants, talment uns 1.000, a Unesco ha declarato este idioma como luenga en periglo d'estinción. As ciudatz on bi ha més parlants son Rovinj (Rovigno) y de Vodnjan (Dignano).

Referencias

1. Bartoli, Matteo. *Le parlate italiane della Venezia Giulia e della Dalmazia*. Tipografia italo-orientale. Grottaferrata 1919.

- Wikisource:Istriot (https://wikisource.org/wiki/Category:Istriot)

Luengas romances

Aragonés | Arrumán | Astur-leyonés | Castellán | Catalán | Corso *incluindo o gallurés* | Chodigoespanyol | Dalmata | Francés *incluindo o diasistema d'as luengas d'oïl con o Borgoñyón, Campanyés, Franco-Contés, Galó, Lorenés, Normando (Guernesiés, Jèrriais y Anglo-normando), Petavín-Santonchés, Picardo y Valón* | Francoprovenzal | Friulán | Gallego | Istriot | Istrorrumán | Italián | Ladín | Ligur | Lombard | Meglenorrumán | Napolitán | Occitán *incluindo o gascón y l'aranés* | Piemontés | Portugués | Rumanch | Rumán | Sardo *incluindo o sasarés* | Secilián | Venecián